

Anvisningar för de som använder personlig assistans, för arbetsgivare och serviceproducenter under coronaepidemin

Eftersom det råder undantagsförhållanden på grund av coronaviruset har Borgå stad gjort upp kompletterande anvisningar för personlig assistans. Anvisningarna är avsedda för de handikappade som är arbetsgivare för sina assistenter, samt för servicesedels- och köptjänstleverantörer.

Vi strävar efter att uppdatera anvisningarna då situationen förändras. Serviceproducenten och de kunder som är sina assistenters arbetsgivare ombeds själva följa med situationsuppdateringarna bl.a. på följande sidor: <https://www.borga.fi/>, <https://stm.fi/sv/framsida>, <https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv>.

Syftet med personlig assistans är att trygga den hjälp som är oundgänglig. Vid undantagsförhållanden rekommenderas att den personliga assistansen riktas till de kunder och de uppgifter som är nödvändiga för de dagliga verksamheterna och för att klara sig där hemma. Om möjligheterna att erbjuda arbete blir färre eller tar slut kan det bli aktuellt att permittera assistenten. De personer med funktionsnedsättning som är arbetsgivare för sina assistenter får hjälp hos Porvoon seudun työnhakijat ry tfn (019) 524 3411. Mer information finns även på www.heta-liitto.fi/.

Den anställda kommer inte till jobbet om denna har symptom som tyder på infektion i luftvägarna. Då måste den nödvändiga hjälpen ordnas på annat sätt. Den handikappade som är arbetsgivare kan då kontakta sin kontakt vid handikappservicen om personen inte själv hittar en vikarie eller får hjälp.

Förebyggande av coronavirusets spridning

För att förhindra coronaviruset från att sprida sig bör onödiga närkontakter undvikas. Det här ska beaktas även i användningen av personlig assistans, särskilt vid hjälp för fritiden. I den här situationen rekommenderas att man undviker deltagande i till exempel fritids- och hobbyverksamhet samt vistelse i shoppingcenter och på andra offentliga platser.

Det går att skydda sig mot coronaviruset lika väl som mot andra infektioner i luftvägarna. **Det är viktigt att ta hand om god handhygien, att nysa och hosta på rätt sätt och att snyta näsan korrekt och hygieniskt, att inte vidröra ansiktet och att se till att hemmet städas och ytorna rengörs.**

Den som får hjälp ska ordna möjlighet för assistenten att tvätta händerna med tvål då assistansen ges i hemmet. Det bör reserveras en egen handduk eller erbjudas pappershanddukar (t.ex. hushållspapper) för assistenten.

SHM har publicerat anvisningar den 31 mars 2020 och en korrigerad anvisning den 1 april 2020 där man även instruerar de personliga assistenterna att använda kirurgiska näsmunskydd eller dukar i tyg som skydd vid arbete hos en klient som tillhör **riskgruppen**.

Till riskgruppen hör:

- personer över 70 år och
- personer med en underliggande sjukdom som på ett betydande sätt försämrar lungornas eller hjärtats funktion eller kroppens immunitet (t.ex. svår hjärtsjukdom, en lungsjukdom med dålig vårdbalans, diabetes med organskador, kronisk lever- eller njurinsufficiens, en sjukdom som försämrar immunförsvaret såsom en cancersjukdom med aktiv cellgiftsbehandling, läkemedel som kraftigt sänker immuniteten).

De personliga assistenterna kan i första hand skydda sig med näsmunskydd i tyg, t.ex. en duk. Skyddet ska bytas efter varje klientbesök och tvättas i 90 grader innan nästa användning. Klienten ska komma överens med assistenten om hur duken tvättas och desinficeras.

Borgå stads handikappservice ersätter ett tygskydd, t.ex. anskaffningen av en duk, till den handikappade som är arbetsgivare mot ansökan och kvitton. Högst 20 euro är en rimlig anskaffningskostnad för en duk. I regel ersätts kunden anskaffningen av två tygskydd/assistent.

Den fritt formulerade ansökan med kvitton skickas till:

Borgå handikappservice
Tullportsgatan 4
06100 Borgå

Kirurgiska munnäskydd och andra skydd riktas på basis av behovsprövning då den som assisteras har symptom på infektion i luftvägarna. Skyddsutrustningen överlämnas enligt behov och tillgång. Med stöd av SHM:s anvisningar riktas skyddsutrustningen till riskgruppens tjänster och i den grad utrustning finns. Högst en mängd motsvarande en veckas behov överlämnas på en gång.

Den skyddsutrustning som överlämnas är endast avsedd för assistenten då hen arbetar. Klienten skaffar själv på egen kostnad eventuell skyddsutrustning som hen och familjemedlemmarna behöver.

Privata serviceproducenter (köptjänst och servicesedel) skaffar och tar hand om skyddsutrustningen själva.

Munskydd i tyg

Borgå stad strävar efter ett så säkert skydd som möjligt. Därför har staden inlett tillverkningen av skydd i tyg och målet är att de även ska kunna användas av de personliga assistenterna. Staden informerar separat om tillgängligheten och bruksanvisningarna då maskerna är klara.

OM KLIENTEN INSJUKNAR I SYMPTOM I LUFTVÄGARNA

Allmänt

- hälsotillståndet kan uppskattas i myndigheternas tjänst www.omaolo.fi
- om symptomen tillåter stannar klienten hemma
- vid misstanke om coronasmitta ska anvisningarna på Borgå stads webbplats följas <https://www.borga.fi/>
- i den situationen stannar klienten hemma och undviker utomstående kontakter. Vid behov kan den personliga assistansen fortsätta för den nödvändiga tjänstens del. Det är viktigt att de personer som kommer till klientens hem får information om symptomen för att kunna vidta tillräckliga skyddsåtgärder.

Den personliga assistansen är inte avsedd för sjukvård. Om en klient som får personlig assistans insjuknar i infektionssymptom och behöver sjukvård ska hen vända sig till hälso- och sjukvårdstjänsterna, mer information på <https://www.borga.fi/>.

Om klienten har smittats av corona

Den personliga assistenten ska informeras om coronasmittan innan assistansen för att assistenten ska kunna skydda sig.

I situationen ska man avstå från alla onödiga kontakter, även personlig assistans, om det är möjligt. Den personliga assistansen ska minimeras till den oundgängliga hjälpen (t.ex. vårdåtgärder, näring, hygien och matförsörjning). Samma personliga assistent ska inte hjälpa både insjuknade och särskilt andra personer i riskgrupperna för att förhindra smittan från att sprida sig.

Arbetstagarens skydd

God handhygien ska följas i alla situationer.

Under besöken hos den assisterade används i första hand ett tygskydd som skydd för andningsvägarna.

Om klienten har symptom som tyder på infektion i andningsvägarna ska arbetstagaren använda tillräcklig skyddsutrustning, nedan finns närmare anvisningar om dessa.

Borgå stad överlämnar skyddsutrustning endast till klienter som är arbetsgivare för sin assistent. Om den handikappade är assistentens arbetsgivare kan hen kontakta handikappservicen tfn 040 610 3155 vardagar kl. 9–14.30 vad gäller skyddsutrustningen.

Företrädare för social- och hälsovården ansvarar för behovsbedömningen av skyddsutrustningen. Denna baserar sig på mängden personlig assistans klienten får, vilken typ och vilka uppgifter det

är. Vid behov ordnas skyddsutrustningen för klienten i samarbete med social- och hälsovården. I regel kan assistenten hämta skydden från en överenskommen plats och får även anvisningar i hur de används.

Anvisningar om hur assistenten kan skydda sig

God handhygien ska följas i alla situationer.

Största delen av den personliga assistansen kan utföras med hjälp av ett munskydd i tyg. Arbetstagaren använder munskyddet då hen vistas i samma lokal som klienten. Munskyddet placeras med tvättade eller desinficerade händer. Medan munskyddet används ska arbetstagaren undvika att vidröra ansiktet. Om assistentens arbetsuppgifter kräver att ett kirurgiskt munnäskydd används ska anvisningarna för det följas. Samma kirurgiska munnäskydd kan användas tills det blir fuktigt, oftast i cirka 4 timmar.

Om klienten visar symptom på luftvägsinfektion ska assistenten använda engångshandskar, kirurgiskt munnäskydd och ett förkläde vid assistansen hos klienten. Engångsskyddsutrustningen placeras omedelbart efter användning i en plastpåse som försluts och slängs i skräpkorgen.

ANVISNINGAR FÖR ASSISTENTEN OM KLIENTEN HAR KONSTATERATS HA SYMPTOM PÅ LUFTVÄGSINFEKTION

Kom överens med klienten var skyddsutrustningen förvaras så att du så enkelt och rent som möjligt kommer åt den. Det rekommenderas att assistenten förvarar skydden i utrustningsväskan. Om detta inte är möjligt ska de förvaras hos klienten där de enkelt och rent finns tillgängliga. Tänk ut på förhand var du kan ta på dig och klä av dig skyddsutrustningen säkert. Reservera vid behov en påse eller väska för dina ytterkläder.

När du anländer till klienten

Förslut mobiltelefonen och andra mobila enheter i en engångsplastpåse. Undvik att använda mobiltelefonen och annan utrustning hos klienten.

Tvätta händerna med tvål då du kommer in. Om det här inte är möjligt använder du handdesinfektionsmedel.

Klä på dig skyddsutrustningen.

Hos klienten

Tvätta händerna med tvål innan och efter vårdingreppen och efter att du vidrört smutsiga kärl, soppåsar, ytor som rengörs. Undvik att vidröra ansiktet.

Efter besöket

Placera den använda skyddsutrustningen, de engångsartiklar du använt i vården samt utrustningsväskans och mobiltelefonens skyddande plastpåsar i en tät sopsäck och släng den i blandavfallet.

Tvätta händerna då du lämnar klienten. Om det inte är möjligt ska du använda handdesinfektionsmedel.

ATT TA AV SIG SKYDDEN

Då skydden tas av i rätt ordning undviks en situation där du med egna händer kontaminerar slemhinnorna i ögon, näsa eller mun eller sprider mikrober i omgivningen. Efter att skydden tagits av placeras de i en separat påse.

1. Ta av dig förklädet och skyddshandskarna och sätt dem i soppåsen.
4. Desinficera händerna.
5. Klä av dig det kirurgiska munnässkyddet och sätt det i soppåsen.
6. Desinficera händerna.

Mer information: <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-kotihoidon-tyontekijat>

Ann-Sofie Silvennoinen
social- och hälsovårdsdirektör

Kati Liukko
ledande överläkare

Katja Blomberg
vårdchef

<https://stm.fi/sv/shm-anvisningar-coronaviruslaget>

https://stm.fi/sv/artikeln/-/asset_publisher/sosiaali-ja-terveysministerio-tasmentaa-kuntiin-annettua-ohjetta-kotiin-annettavista-palveluista-koronavirustilanteessa